

Predmet: KSC-BC-2020-06

**Specijalizovani tužilac protiv Hašima Tačija, Kadrija Veseljija,
Redžepa Seljimija i Jakupa Krasnićija**

Rešava: sudija za prethodni postupak
sudija Nikola Giju

Sekretar: dr Fidelma Donlon

Podnosilac: branilac Kadrija Veseljija

Datum: 3. maj 2021.

Jezik: engleski

Stepen tajnosti: javno

Odgovor odbrane g. Veseljija na podnesak Sekretarijata KSC-BC-2020-06/F00252-RED

Specijalizovano tužilaštvo

Džek Smit

Branilac Hašima Tačija

Dejvid Huper

Branilac Kadrija Veseljija

Ben Emerson

Načelnica Službe za učešće žrtava

Zilke Študzinski

Branilac Redžepa Seljimija

Dejvid Jang

Branilac Jakupa Krasnićija

Venkatesvari Alagenda

I. UVOD

1. Odbrana g. Kadrija Veseljija (u daljem tekstu: odbrana) ne protivi se u principu zahtevu Službe za učešće žrtava da se u „izuzetnim slučajevima“ koristi elektronski obrazac prijave. Da li je elektronski potpis uz svečanu izjavu dovoljna garancija istinitosti prijave žrtve i da li se okolnosti u kojima se pribegava elektronskoj prijavi mogu smatrati „izuzetnim“, pitanja su o kojima, u krajnjoj liniji, odlučuje sudija za prethodni postupak. Odbrana međutim smatra da je neophodno da postoje određeni mehanizmi zaštite postupka kojima će se sudija za prethodni postupak rukovoditi kada primenjuje svoje diskreciono pravo da odlučuje o dopuštenosti prijave žrtava podnetih u predloženom elektronskom obliku.

II. TOK POSTUPKA

2. Dana 4. januara 2021, sudija za prethodni postupak doneo je „Okvirnu odluku o prijavama žrtava“ (u daljem tekstu: okvirna odluka).¹

3. Dana 16. aprila 2021, Služba za učešće žrtava podnela je poverljivu verziju „Zahteva za dozvolu korišćenja elektronskog obrasca prijave žrtava“ (u daljem tekstu: zahtev).²

4. Dana 26. aprila 2021, stranama u postupku je dostavljen zahtev u redigovanom obliku.

III. MERODAVNO PRAVO

5. Član 22(3) Zakona o Specijalizovanim većima i Specijalizovanom tužilaštvu (u daljem tekstu: Zakon) predviđa da:

"Pravilnik o postupku i dokazima Specijalizovanih veća... utvrđuje [...] sadržaj i postupak podnošenja i prihvatanja prijave za učešće u postupku i prijavljivanje štete".

¹ KSC-BC-2020-06/F00159 (u daljem tekstu: okvirna odluka)

² KSC-BC-2020-06/F00252.

6. Pravilo 113(1) Pravilnika o postupku i dokazima pred Specijalizovanim većima Kosova (u daljem tekstu: Pravilnik) predviđa da:

"...lice koje tvrdi da je žrtva krivičnog dela o kome se iznose navodi u optužnici može da podnese zahtev da dobije status žrtve koja učestvuje u postupku. U zahtevu navodi podatke na osnovu kojih traži priznavanje statusa žrtve, kao i mesto i datum krivičnog dela usled koga je, prema navodima, pretrpelo štetu. Stranama u postupku se ne obelodanjuju podneti zahtevi za priznavanje statusa žrtve".

7. Pravilo 113(2) dalje predviđa da:

"Služba za učešće žrtava evidentira i ocenjuje zahteve i podnosi ih panelu uz preporuku o dopuštenosti zahteva...".

IV. ARGUMENTACIJA

8. Služba za učešće žrtava ispravno tvrdi da se u Pravilniku ne navodi tačan oblik i sadržaj zahteva za dobijanje statusa žrtve koja učestvuje u postupku, niti se nalaže da dokument u kome se podnosi zahtev mora sadržati fizički potpis.

9. Uprkos gore navedenom, u okvirnoj odluci jasno stoji da će se prijava žrtve smatrati „potpunom“ isključivo ukoliko su ispunjeni minimalni i ukupni uslovi iz stava 22 odluke.³ Jedan od osnovnih gore navedenih uslova je da je prijava „potpisa[na]“.

10. Služba za učešće žrtava se obraća sudiji za prethodni postupak u osnovi sa zahtevom da preinači okvirnu odluku donetu pre četiri meseca. Razlozi za preispitivanje su dvojaki: 1) na osnovu iskustva Službe za učešće žrtava, veći broj žrtava bio je primoran da se oslanja na treće strane za usluge skeniranja i štampanja čime su se izložili opasnosti, i 2) poteškoće izazvane „zatvaranjem“ usled pandemije

³ Okvirna odluka, stav 22: "Sudija za prethodni postupak smatra da je prijava potpuna ako zadovoljava makar sledeće kriterijume: (i) valjani dokaz o identitetu, i gde je relevantno, dokaz o srodničkom, odnosno zakonskom starateljskom odnosu; (ii) lični podaci su kompletni; (iii) popunjeni su svi relevantni delovi prijave; (iv) dovoljno konkretno su navedeni datum/period i mesto krivičnih dela, kao i pretrpljena šteta; (v) u meri u kojoj je to moguće, dostavljena je relevantna i dovoljna dokumentacija, i (vi) prijavu je potpisao podnosilac, odnosno njegov zakonski staratelj".

virusa korona.

11. Odbrana smatra da je sudija za prethodni postupak očigledno mogao da pretpostavi da postoje ta dva osnova za preispitivanje na koje se poziva Služba za učešće žrtava u vreme kada je doneo okvirnu odluku. Činjenica da takva razmatranja nisu uzeta u obzir u okvirnoj odluci pokazuje da ih sudija za prethodni postupak nije smatrao dovoljno „izuzetnim“ da bi izostavio uslov fizičkog potpisa. U stvari, činjenica da neki podnosioci zahteva mogu biti prinuđeni da se obraćaju trećim stranama za usluge štampanja ne objašnjava zašto ne mogu da potraže pomoć lokalnog zastupnika žrtava koji ima etičku obavezu čuvanja profesionalne tajne. Osim toga, pandemija izazvana virusom korona i logistički problemi nastali usled ograničenja izazvanih „zatvaranjem“ pogađaju stanovništvo celog sveta od februara 2020.

12. Pozivanje Službe za učešće žrtava na presedan sa Međunarodnog krivičnog suda (u daljem tekstu: MKS) nije primereno. Elektronski obrazac je uveden u predmetu *Abd-al-Rahman* zbog specifičnih problema s kojima su se suočavale žrtve u Darfuru, Sudan, budući da je tamo „nivo komunikacionih tehnologija opšte uzev nizak i informatička oprema se često svodi na jednostavne aparate poput laptopa, tableta i pametnih telefona (bez mogućnosti skeniranja i/ili štampanja)“.⁴ Uprkos tome, do 2019. u svim predmetima na MKS – a neki od njih su vođeni u delovima sveta gde su postojali ogromni izazovi, postojala je obaveza da žrtve koje učestvuju u postupku fizički potpišu odštampani standardizovan obrazac prijave.

13. Služba za učešće žrtava je zadužena da ocenjuje prijave pre podnošenja preporuka panelu koji odlučuje o njihovoj dopuštenosti. Pravilo 113(1) ne dopušta ulogu odbrane u tom važnom procesu koji žrtvi koja podnosi zahtev daje pravo na finansijsku kompenzaciju od optuženog ukoliko mu se izrekne osuđujuća presuda. S obzirom na te okolnosti, žrtva koja podnosi prijavu svojim fizičkim

⁴ ICC-02/05-01/20-178-Red 02-11-2020 u stavu 8.
KSC-BC-2020-06

potpisom ili čak i otiskom palca konkretno potvrđuje da su informacije koje je navela tačne i da se protiv nje može pokrenuti postupak zbog davanja lažnog iskaza ukoliko se utvrdi da je namerno dostavila lažne informacije. Taj uslov takođe predstavlja odgovarajuću protivtežu u odnosu na potencijalnu štetu koja se može naneti pravima odbrane zbog suviše fleksibilnog režima podnošenja prijave.

14. Uprkos gore navedenom, i kao što je rečeno na početku, odbrana prihvata da, ponekad usled istinski „izuzetnih okolnosti“, žrtva koja podnosi prijavu ne može fizički da potpiše standardni obrazac. Odbrana se stoga u načelu ne protivi korišćenju elektronskog obrasca prijave ukoliko je to apsolutno neophodno.

V. ZAKLJUČAK

15. Sudiji za prethodni postupak se predlaže da odobri zahtev Službe za učešće žrtava kojim se traži upotreba elektronskog obrasca prijave, odnosno ukidanje uslova stavljanja fizičkog potpisa, ukoliko su ispunjena sledeća dva uslova:

- i) da se u svečanoj izjavi u elektronskom obrascu prijave navede da je žrtva koja podnosi zahtev upoznata sa pravnim posledicama davanja lažnih informacija kako u svojoj zemlji boravka, tako i pred Specijalizovanim većima Kosova, i
- ii) da se u elektronskom obrascu od žrtve zahteva da konkretno navede „izuzetne okolnosti“ usled kojih nije mogla fizički da potpiše prijavu.

Broj reči u originalu: 1108

/potpis na originalu/

**Ben Emerson,
specijalizovani branilac
Kadrija Veseljija**

/potpis na originalu/

**Nikolas Kaufman,
specijalizovani kobračilac
Kadrija Veseljija**

Datum: 3. maj 2020.